

15.4.2008

OM 8/31/2005

RIIDATTOMIEN VELKOMUSASIOIDEN KÄSITTELYN KEHITTÄMINEN

Työryhmän asettaminen

Oikeusministeriö on tänään asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on laatia ehdotus riidattomien velkomusasioiden sähköisen asioinnin ja asianhallinnan kehittämiseksi ja sen käyttöönottamiseksi.

Toimikausi

1.5.2008-31.12.2009

Tausta

Oikeusministeriö asetti 16.1.2006 työryhmän selvittämään riidattomia saatavia koskevien velkomusasioiden käsittelyn kehittämistä. Työryhmä luovutti 10.10.2006 mietintönsä Riidattomien velkomusasioiden käsittelyn kehittäminen (työryhmämietintöjä 2006:15). Mietinnössään työryhmä päätyi esittämään riidattomien velkomusasioiden käsittelyn säilyttämistä tuomioistuimissa sekä sen tehostamista useilla toimenpiteillä. Riidattomia velkomusasioita käsitellään kaikissa käräjäoikeuksissa.

Työryhmä esitti sähköisen asioinnin edistämistä tuomioistuimissa seuraavin toimenpitein:

- 1) nykyisen Santra-yhteyden ohella otettaisiin käyttöön kaikille avoin konekielisen haastehakemuksen laatimisen mahdollistava internetin kautta käytettävä asiointiliittymä;
- 2) säädettäisiin konekieliselle asialle erillinen, nykyistä alhaisempi käsittelymaksu;
- 3) perittäisiin Santra-yhteyden haltijoilta kaikki laskutuskauden käsittelymaksut yhdellä sähköisellä laskulla;
- 4) internet-asiointiliittymän kautta vireille pannuissa asioissa käsittelymaksu perittäisiin asian vireillepanon yhteydessä esimerkiksi verkkopankki- tai luottokorttimaksuna;
- 5) talletettaisiin riidattomissa velkomusasioissa annetut tuomiot sähköiseen tuomiorekisteriin;

6) mahdollistettaisiin ulosoton hakeminen haastehakemuksen yhteydessä.

Lisäksi työryhmä ehdotti, että riidattomassa velkomusasiassa haasteen tiedoksianto voitaisiin laissa säädetyin edellytyksin toimittaa tavallisena postitiedoksiintona.

Konekielinen haastehakemus olisi mahdollista toimittaa tuomioistuimeen nykyisen Santra-yhteyden kautta tai vaihtoehtoisesti kaikille avoimen internetin kautta käytettävän asiointiliittymän kautta. Santra-yhteys on suurissa asiamäärissä tehokas mutta harvemmin asioivien kannalta kallis järjestelmä. Tämän vuoksi tulisi edistää myös internet-pohjaisen asiointiliittymän laajempaa käyttöä. Tarkoituksena on, että konekielinen haastehakemus tarkistettaisiin käräjäoikeudessa, minkä jälkeen Tuomas järjestelmän kautta laadittaisiin haaste, joka lähetettäisiin vastaajalle postin e-kirjepalvelun avulla. Myös asiakirjaliikenne tuomioistuimessa sähköistettäisiin, niin että haastemiehet voisivat merkitä tiedoksiantot suoraan sähköiseen järjestelmään. Ellei haastehakemukseen anneta vastausta voi käräjäoikeus, mikäli yksipuolisen tuomion antamisen edellytykset täyttyvät, antaa yksipuolisen tuomion tai muussa tapauksessa tuomion. Tuomio tallentuisi sähköiseen tuomiorekisteriin. Käräjäoikeus voisi lähettää kantajalle ilmoituksen, että tuomio on tulostettavissa tuomiorekisteristä joko Santran tai sähköisen asiointiliittymän kautta. Sen sijaan ei ole tarkoituksenmukaista kehittää sellaista menettelyä, että ulosottoa haettaisiin jo haastehakemuksen yhteydessä.

Useita työryhmän tekemistä ehdotuksista valmistellaan muiden hankkeiden yhteydessä.

1) Työryhmän ehdotus tiedoksiantomenettelyjen kehittämisestä on valmisteltavana oikeusministeriön lainvalmisteluosastolla.

2) Työryhmän ehdotus tuomioiden tallettamisesta sähköiseen tuomiorekisteriin on lainsäädännön osalta valmisteltavana oikeusministeriön 4.4.2008 asettamassa, oikeushallinnon valtakunnallista tietojärjestelmää koskevaa lainsäädäntöä valmisteleavassa työryhmässä (OM 2/30/2003).

3) Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen (OTTK) tehtävänä on tuottaa palvelut summerien asioiden sähköisen asioinnin ja asianhallinnan kehittämisen IT-projektiin. Projektin työ pohjautuu edellä mainittuun työryhmämietintöön 2006:15.

4) Oikeusministeriössä on asetettu pysyvä arkistotyöryhmä OM 6/31/2007 mm kordinoimaan arkistonmuodostussuunnitelmien ja sähköisen arkistoinnin kehitystyötä, jossa tulee otetuksi huomioon myös riidattomiin velkomusasioihin liittyvät kysymykset.

Laki sähköisestä viranomaistoiminnasta (13/2003) määrittelee asian sähköiseen vireillepanoon, käsittelyyn ja päätöksen tiedoksiintoon sovellettavat menettelyt. Nyt asetettavan työryhmän tehtävänä on selvittää aiheutuuko mahdollisen sähköisen internet-asiointiliittymän käyttöönoton osalta riidattomissa velkomusasioissa tältä osin sääntelytarpeita.

Lisäksi nyt asetettavan työryhmän tehtävänä on selvittää tulisiko laskutusikäytäntöön ja siten tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista (701/1993) annetun lakiin tehdä muutoksia silloin kun asioidaan asiointiliittymän kautta.

Tavoitteet ja tehtävät

Työryhmän tehtävänä on työryhmämietinnön 2006:15 ehdotusten ja siitä saatujen lausuntojen pohjalta ottaen huomioon edellä mainitut rajaukset seuraava:

I Selvitettävä sääntelytarve ja tehtävä tarvittaessa ehdotus hallituksen esitykseksi ainakin:

- sähköisen vuorovaikutteisen asioinnin käyttöönoton mahdollisesti edellyttämistä säännöksistä
- oikeudenkäyntimaksun perimiseen ja laskuttamiseen liittyvistä säännöksistä

Hallituksen esityksen muotoon laadittu mietintö lainsäännösten uudistamiseksi on laadittava **viimeistään 31.12.2008 mennessä.**

II Työryhmän tulee koordinoida riidattomien velkomusasioiden kehittäminen ja sähköisen asioinnin kehittäminen (IT-projekti) siten, että teknisen järjestelmän täysimääräinen käyttöönotto on mahdollista viimeistään vuoden 2010 alusta.

III Sähköisen asioinnin ja IT-projektin valmistuttua työryhmän tehtävänä on valvoa ja järjestää uuden järjestelmän käyttöönotto ja käyttäjien koulutus.

Työryhmän on otettava huomioon oikeusministeriössä vireillä olevat muut tuomioistuinten asianhallintaan ja sähköisen asioinnin kehittämistä koskevien uudistusten mahdollisesti asianhallintaan, tiedoksiantotapaan ja asiakirjaliikenteeseen liittyvät muutokset ja kysymykset.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Käräjätuomari Petteri Palomäki, Tampereen käräjäoikeus

Varapuheenjohtaja:

Hovioikeudenneuvos Sakari Laukkanen, Rovaniemen hovioikeus

Jäsenet:

Tietohallintojohtaja Kari Kujanen, Oikeusministeriön tietohallintoyksikkö
 Kehittämispäällikkö Tapani Kilpelä, Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus
 Erityisasiantuntija Riitta Marttila, Oikeusministeriön tietohallintoyksikkö
 Hallitussihteeri Mika Rislä, Oikeusministeriö
 Osastosihteeri Sirpa Niemi, Oulun käräjäoikeus
 Osastopäällikkö Petri Koivunen, Lindorff Oy
 Käräjäviskaali Jukka Siro, Espoon käräjäoikeus

Sihteeri:

Työryhmän jäsen Jukka Siro toimii myös työryhmän sihteerinä.

Työryhmä voi kuulla asiantuntijoita.

Työryhmän varsinaisten jäsenten asettamisessa on pyritty ottamaan huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä säädetty edellytys, jonka mukaan työryhmässä tulee olla vähintään 40 % sekä naisia että miehiä, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tätä edellytystä ei ole voitu täysin täyttää tietoteknisen tuntemuksen miesvaltaisuudesta johtuen ja sen vuoksi, että työryhmässä tarvitaan alan kysymyksiin käytännössä perehtyneiden edustus.

Työryhmän kulut maksetaan momentilta 25.10.03.7

Oikeusministeri

Tuija Brax

Kari Kiesiläinen

Ylijohtaja

JAKELU   työryhmän kokoonpano
             kansliapäällikkö
             tiedostuspäällikkö